

Obsah

Předmluva	11
Úvod	12
1. Politologie	15
1.1 Název, charakteristika, vývoj a nejvýznamnější představitelé	15
1.2 České politické myšlení a jeho představitelé	20
1.3 Definice, předmět, disciplíny a metoda politologie	23
1.4 Politologie a ostatní vědy	25
2. Politika	29
2.1 Politika. Politický program. Politický konflikt	29
Karel Čapek: <i>O politice</i>	32
Niccoló Machiavelli: <i>Vladař</i>	36
Václav Havel: <i>Politika a svědomí</i>	39
Václav Bělohradský: <i>O politice politické a antipolitické</i>	42
Petr Pithart: <i>Chvála politiky aneb návod, jak ji ostouzet</i>	44
2.2 Politický systém. Moc. Autorita	47
2.3 Politická socializace	47
2.4 Politická participace	49
2.5 Veřejné mínění. Masová média	50
<i>Otázky, úkoly a náměty na eseje</i>	52
3. Stát	54
3.1 Pojmenování státu	54
3.2 Vznik státu	54
3.3 Podstata státu	55
3.4 Vymezení státu podle obyvatelstva	56
3.5 Stát jako subjekt mezinárodního práva. Suverenita	57
3.6 Funkce státu	57
3.7 Právní stát	58
3.8 Sociální stát	59
3.9 Formy státu	60
Platón: <i>Obec</i>	62
Aristoteles: <i>Pojem, vznik, význam a složky obce</i>	64
Thomas Hobbes: <i>Leviathan</i>	67
John Locke: <i>O stavu přirozeném</i>	70

Jean J. Rousseau: <i>O společenské smlouvě neboli zásady státního práva</i>	72
Vladimír I. Lenin: <i>Stát a revoluce</i>	76
Robert Nozick: <i>Anarchie, stát a utopie</i>	78
Idea české státnosti	82
3.10 Státní symboly	85
Preambule Ústavy České republiky	90
Preambule Ústavy Slovenské republiky	91
Otázky, úkoly a náměty na eseje	93
4. Demokracie	95
4.1 Vymezení demokracie	95
4.2 Reálná demokracie	98
4.3 Způsoby demokratické kontroly	99
4.4 Občan a právo v demokratickém státě	100
4.5 Právo na soudní ochranu	100
Tomáš G. Masaryk: <i>Demokracie jako názor na svět a život</i>	101
Perikles: <i>Epitaphios</i>	105
Robert A. Dahl: <i>Institute polyarchie</i>	107
Alexis de Tocqueville: <i>Tyranie většiny</i>	109
Karl R. Popper: <i>Uzavřená a otevřená společnost</i>	111
Hlava první Ústavy ČR	113
4.6 Demokratický ekonomický systém	114
Petr L. Berger: <i>Nejistý triumf demokratického kapitalismu</i> ..	117
Michael Novak: <i>Duch demokratického kapitalismu</i>	119
4.7 Kritika demokracie	121
4.7.1 Kritika demokracie: Teorie elit	122
Muammar Al-Kaddáfí: <i>Lidové kongresy a lidové výbory</i> ...	123
Joseph A. Schumpeter: <i>Některé závěry analýzy demokratického procesu</i>	125
Josef L. Fischer: <i>Skladebná demokracie</i>	128
Otázky, úkoly a náměty na eseje	131
5. Ústava	134
Charles Montesquieu: <i>O anglické ústavě</i>	139
Ústava USA	142
5.1 Český ústavní vývoj	145
5.2 Ústava České republiky	149
Hlava II.-IV. Ústavy ČR	152
Vladimír Klokočka: <i>Princip materiálního právního státu a hodnotová vázanost Ústavy</i>	163
5.3 Územní samospráva	165

John S. Mill: <i>O místních zastupitelských sborech</i>	167
5.4 Role státu v ekonomické oblasti.	
Hospodářská politika	169
Otázky, úkoly a náměty na eseje	173
6. Svoboda	175
Erich Fromm: <i>Vyčlenění individua a dvojznačnost svobody</i>	177
Isaiah Berlin: <i>Dva pojmy svobody</i>	181
Fjodor M. Dostojevskij: <i>Velký inkvizitor</i>	183
Fritz Machlup: <i>Katalog některých důležitých svobod</i>	186
Otázky, úkoly a náměty na eseje	189
7. Spravedlnost	190
7.1 Kritika sociální spravedlnosti	192
Plátón: <i>O původu a podstatě spravedlnosti</i>	193
Sofisté	194
Aristoteles: <i>Spravedlnost rozdělecí a opravná</i>	196
Friedrich A. Hayek: <i>Zásady spravedlnosti</i>	197
John Rawls: <i>Hlavní idea teorie spravedlnosti</i>	200
Otázky, úkoly a náměty na eseje	202
8. Rovnost	203
8.1 Sociální stratifikace	204
Jean J. Rousseau: <i>Rozprava o příčinách a původu nerovnosti mezi lidmi</i>	206
Alexis de Tocqueville: <i>Politické důsledky společenského zřízení Angloameričanů</i>	208
George Orwell: <i>Farma zvířat</i>	210
Otázky, úkoly a náměty na eseje	213
9. Lidská práva	214
Deklarace nezávislosti USA	218
Prohlášení Charty 77	220
Listina základních práv a svobod	223
Ludvík Vaculík: <i>Život za život</i>	229
Otázky, úkoly a náměty na eseje	234
10. Politické doktríny a ideologie	236
10.1 Liberalismus	239

Friedrich A. Hayek: <i>Principy liberálního společenského řádu</i>	241
10.2 Konzervatismus	243
Roger Scruton: <i>Konzervatismus</i>	246
10.3 Křesťanská sociální nauka	248
Jan Pavel II.: <i>Centesimus annus</i>	249
10.4 Socialismus	252
G. D. H. Cole: <i>Fabiánský socialismus</i>	254
10.5. Komunismus	257
K. Marx, F. Engels: <i>Manifest komunistické strany</i>	259
10.6 Fašismus	262
Adolf Hitler: <i>Německé mládeži</i>	264
10.7 Rasismus	266
Charles Beaumont: <i>Vetřelec</i>	268
10.8 Nacionalismus	273
Arnošt Gellner: <i>Poznámky o slabosti nacionalismu</i>	274
10.9 Anarchismus	277
Petr Kropotkin: <i>Zásady anarchie</i>	279
10.10 Feminismus	281
Simone Beauvoirová: <i>Druhé pohlaví</i>	282
10.11 Environmentalismus	284
Aldo Leopold: <i>Etika země</i>	285
Otázky, úkoly a náměty na eseje	288
11. Politické strany. Politický pluralismus	290
11.1 Teorie politického pluralismu	290
11.2 Politické strany	291
Edvard Beneš: <i>Psychologie politického stranictví jako zjev antidemokratický</i>	295
Adolf Müller: <i>Klasické funkce politických stran</i>	299
Otázky, úkoly a náměty na eseje	301
12. Volby a volební systémy	303
12.1 Volby	303
12.2 Formy přímé demokracie: referendum, iniciativa a odvolání	304
12.3 Volební systémy	305
12.4 Volební systém ČR	307
12. 4. 1 Volby do Sněmovny	308
12. 4. 2 Volby do Senátu	309
Václav Bělohradský: <i>Volební systém a demokracie</i>	309

John S. Mill: <i>O pravé a nepravé demokracii</i>	312
12.5 Teorie veřejné volby	314
Václav Rámbousek: <i>Proč si F. Zappa stěžuje na nedostatek demokracie</i>	315
Otázky, úkoly a náměty na eseje	317
13. Mezinárodní vztahy	320
13.1 Věda mezinárodních vztahů a její vývoj	320
13.2 Mezinárodní prostředí	321
13.3 Mezinárodní politika a její nástroje	324
13.4 Mezinárodní ekonomická spolupráce	326
13.5 Mezinárodní uspořádání ozbrojených sil	328
13.6 Mírová řešení konfliktů	329
13.7 Opatření při ohrožení nebo porušení míru	330
13.8 Válečný stav	331
13.9 Mezinárodní systém	332
13.10 Organizace spojených národů	336
Charta OSN, <i>Cíle a zásady</i>	339
13.11 Evropská unie	341
13.11.1 Teorie evropské integrace	344
13.11.2 Budoucnost Evropy – měnová unie	346
13.11.3 Budoucnost Evropy – rozšiřování EU	346
Maastrichtské dohody	348
13.12 Organizace severoatlantické smlouvy (NATO)	350
Severoatlantická smlouva	352
Deklarace z Ria (o Životním prostředí a rozvoji)	353
Otázky, úkoly a náměty na eseje	357
14. Česká republika v čase přeměn	358
14.1 Vyrovnání s minulostí	359
Karl Jaspers: <i>Čtyři pojmy viny</i>	360
Vladimír Čermák: <i>K legitimitě Benešových dekretů</i>	363
Vojtěch Cepl: <i>Transformace hlav a srdcí ve východní Evropě</i>	366
Použitá literatura	370
Slovníček cizích slov	372